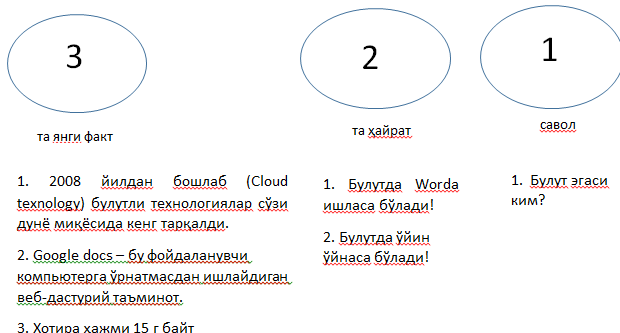

3-2-1 стратегияси

Матн териш стратегияси

Матн теришни ўрганиш учун турли симулятор ёки машқлардан фойдаланилади. Қуйида шундай машқлардан намуна келтирилган.

Харф қўйиш машқи: Бу машқда ўқитувчи 5 харфдан иборат сўзни клавиатурада ёзиш учун танлаб олади. 15 сония давомида ўқувчилар сўзнинг фақат биринчи харфини кўп маротаба ёзади. Иккинчи 15 сонияда эса сўзнинг иккинчи харфини кўп маротаба ёзади. Бу машғулот сўнги 15 сония давомида 5 харфдан иборат сўз тўлиқ ёзилгунча давом этади.

Сўз тузиш машқи: Ўқитувчи доскага 10-12 та тасодифий харфларни ёзади ва ўқувчиларга шу харфлар

Адабиётлар

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февралдаги “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида” ПФ-4947-сон Фармони.
2. Шаронин Ю.В. Цифровые технологии в высшем и профессиональном образовании: от личностно ориентированной Smart-дидактики к блокчейну в целевой подготовке специалистов. // Современные проблемы науки и образования. 2019. №1.
3. Алламуратова В.З. Яратилган “Google docs имкониятларидан таълим жараёнида фойдаланиш” номли услубий қўлланмани (Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги Интеллектуал мулк маркази гувоҳномаси №006009). –Нукус: “Илимпаз”, 2022, 11-б.

РЕЗЮМЕ. Мақолада умумтаълим мактабда ўқув жараёнида google docs хизматларидан фойдаланиш, ўқувчилар учун самарали натижа бериши ва билим олишга қизиқишни ошириши, шахсни ҳар томонлама ривожлантириш, мустақил фикр юритишга ва маъсулиятни шакллантиришга ёрдам бериши ҳақида сўз юритилади. Google docs технологияларнинг ёрдами билан таълим сифати ва ўқувчилар қизиқишни ошириш мумкинлиги ҳақида тавсиялар берилади.

РЕЗЮМЕ. В статье говорится об использовании сервисов Google Docs в образовательном процессе в общеобразовательной школе, что дает эффективные результаты учащимся и повышает интерес к учебе, помогает развивать личность во всех аспектах, самостоятельно мыслить и формировать ответственность. Даны рекомендации, как можно повысить качество образования и интерес студентов с помощью технологии Google docs.

SUMMARY. The article talks about the use of google docs services in the educational process in the general education school, which gives effective results for students and increases interest in learning, helps to develop the personality in all aspects, to think independently and to form responsibility. Recommendations are given on how the quality of education and student interest can be increased with the help of Google docs technology.

МЕКТЕПКЕ SHEKEMGI JASTAGÍ ORTA TOPAR BALALARDÍŇ LEKSIKALÍQ BIRLIKLERDI ÓZLESTIRIW DINAMIKASI

D.Aymbetova – assistent oqitwshı

Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámeletlik pedagogikalıq instituti

Tayanch soʻzlar: dinamika, nutq, leksika, oʻrganish, oʻzlashtirish, oʻrta yosh, izlanish, oʻng, innovatsiya.

Ключевые слова: динамика, язык, лексика, обучение, понимание, средний возраст, сознание, инновация.

Key words: dynamics, language, lexis, learning, comprehend, middle-aged, consciousness, innovation.

Biziń keleshek ómirimizdiń dawamshısı bolǵan balalarımızdıń tilin izertlew házirgi kúnde úlken áhmiyetke iye. Sebebi, mektepkе shekemgi jastaǵı balalar tilin úyreniw, balalardıń qay dárejede sana seziminiń rawajlanıp atırǵanlıǵınıń kórinislerin anlaw arqalı ilimpazlar jańa áwlad sabaqlıqların islep shıǵıw mumkinshiliklerine iye boladı. Bul bovinsha Prezidentimiz Shavkat Mirziyovev 2022-ıl 29-dekabr kúni «Tálim sıpatın asırıw-Jańa Ózbekstan rawajlanıwınıń jalǵız tuwrı jolı» temadaǵı zamanagov sabaqlıqlar kórgizbesi menen tanıstı ham ol. «Tálim sıpatın asırıw, balalardı oqıwǵa qızıqtırıwdıń zárurlı faktori, birinshi nábette, durıs dúzilgen sabaqlıqtan baslanadı», -dep ayrıqsha atap ótti [1].

Mektepkе shekemgi bilimlendiriw sholkeminiń orta topar balalarınıń sóylewi aldınǵı kishi jas dáwirine qaraǵanda anaǵurlım artıp baradı hám óz pikir usınısların erkin jetkeredi. Bul jastaǵı balalar kóbirek qısqa qatar qosıqlar, taqmaqlar, jumbaqlardı hám ózi haqqında

ёрдамида имкон қадар кўпроқ сўз ёзиш топшириғини беради. Сўзлар камида учта харфдан ташкил топиши керак. Ўқитувчи машқни бажариш учун муддат (3-5 дақиқа) белгилайди. Ўқитувчи ҳар сафар янги харфларни кўшиб боради. Шунингдек, ўқувчилар қизиқишини ошириш учун улар орасида мусобақа ташкил этилиши мумкин.

Хулоса. Рақамли таълим муҳитида рақамли технологиялардан ва дастурий методик таъминотлардан фойдаланишда меъёрий қоидаларни бузмаслик, яъни ўқувчиларнинг интернетдан унумли фойдаланиши ва рақамли платформалардан ўқув жараёнида фойдаланишни такомиллаштириш муҳим аҳамиятга эга. Биз Булутли технологиядан ўқув жараёнида қийин ўзлаштириладиган мавзунини тушунтиришда стандарт ва стратегияларни тўғри фойдаланишга ҳаракат қилдик. Булутли технологияларининг афзаллиғи шундаки, ўқитувчи дастурни компьютерга ўрнатмасдан булутли технологиядан фойдаланган ҳолда бир неча машқларни кўрсатиши мумкин. Дарс жараёнида рақамли технологиялардан фойдаланиш ва ўқувчиларнинг билим даражасини оширишга ёрдам беради [3].

Шундай қилиб, биз таклиф қилаётган ўқитиш методикаси бир вақтнинг ўзида дарс мавзусини анъанавий ва ноанъанавий тарзда ташкил этишни такозо этади. Шунингдек, ўқувчиларга ушбу вазифаларни бажаришда Google docsнинг барча имкониятларидан фойдаланиш тавсия этилади.

maǵlıwmatlardı (atı, familyası, kimdi jaqsı kóretuǵınlıǵı, taza oyınshıq alǵanlıǵı h.t.b) shańaraq aǵzaları haqqındaǵı waqıyalardı tolıp tasıp aytıp beredi.

Bul dáwirde balaǵa qansha kóp taqmaqlar yadlatqan sayın balada dıqqat, eslep qalıw qábileti, sonsha dárejede sóylew tili de rawajlanadı. Jumbaqlardı úyretiw arqalı bolsa, balada oylaw kónlikpelerin rawajlandıradı.

Mektepkе shekemgi bilimlendiriw sholkemindegi orta topar balalar kóbinese, erteklerdi tınlaǵandı maqul kóredi. Ertelerdi esitiw arqalı tınlap bilw kónlikpesi qalıplesedi, ertelerdi mazmunına qarap balalarımızda tárbiya (haywanlarǵa mehir kórsetiw, tábiyatqa zıyan jetkizbew, suwdı únemlew h.t.b) kónlikpelerin qalıplestiredi.

Bul 4-5 jaslı balalar kóbirek óziniń oyınshıqları menen sóylesip oynaydı. Qızlar anasına eliklep, quwırshaǵın arbasına otrıǵızadı, qayaqqa baratıǵınlıǵın hám quwırshaǵınan ne jeytuǵınlıǵı hám tońıp qalmaǵanlıǵı haqqında da sorap, ózi juwap qaytarıwǵa häreket etedi. Er

balaları bolsa, tórt múyeshli zatlarǵa uqsagan oyınshıqlardı bir-biri menen qurastırıp, óziniń úyiniń biyik ekenligi, úyinde mashın garajınıń dárwazası qay tárepte jaylasqanlıǵı, úyiniń ishinde neshe xanası bar ekenligin, hár bir xananı sanap, túsiniq berip, oyınshıqları menen sóylesip oynaydı. Bul arqalı balalarda arifmetikalıq sanaw kónlikpeleri rawajlanadı. Qasına dosları kelse, kóbirek ózi, oyınshıqları haqqında ayıp bergendi maqul kóredi. Mısalı; búgin oyınshıqlardan ne jasaǵanlıǵı, qanday reńbe-reńli súwretler soqqanlıǵı, taza etik alǵanlıǵı uqsagan sózlerdi aytağı. Dostısı bolsa, ózine unagan kórinislerdi, waqıyalardı (úkesiniń tuwılǵan kúni bolǵanlıǵı, anası oǵan shar ákelip bergenligi hám shar úplegenligi) haqqında ayıp beredi.

Bizlerdiń alıp barǵan tájriybe sinaw jumıslarımız 4 jas átirapındaǵı balalardan 15 bala, 4 yarım jas átirapındaǵı balalardan 18 bala qatnastı. Ulıwma 33 bala qatnastı. Mektepke shekemgi orta jas topar balalardıń sóylew tiliniń ósiw kórinisi 23 baǵdar boyınsha leksikalıq birliklerdi ózlestiriw dinamikasınıń tómendegi tártipte ámelge asatıǵanlıǵı anıqlandı.

1. Balalardıń aǵayınshılıkke baylanıslı sóz hám sóz formaları;

mama- ata úyine bayırıq (apa, atanıń úyine barırıq), menin **mamamnın** atı Dinala (meniń anamnıń atı Dinara), **mama** me sizd hish kimge belmeymen (anam men sizdi hesh kimge bermeymen), **papa-**me papamday úken papa boaman (men ákemdey úlken áke bolaman), me **papam** hish kimnen qoqpaydıq (meniń ákem hesh kimnen qoqpaydıǵı), **papamnıń** - Me **papamnın** ashası kooob, sandıqqa zasilip qoyadı (meniń ákemniń aqshaları kóp, sandıqqa jasırıp qoyadı).

Azaǵa- azagám maǵan baqıldı (ajaǵa maǵan baxırdı), azaǵa búgin teledi (ajaǵa búgin keledi), **azaǵam** - meni besheetke mingizib mazaginge apaldıǵı (ajaǵam meni velosipedke mingizip dúkangá apardıǵı), **azǵamnın** zatlalın asam, **azaǵamız** baqıladı. Menin zolamdın **azaǵası** zamanǵo, ulabeledi. (meniń joramnıń ajaǵası jamanǵo, uraberedi), Jolamnın **azaǵasınıń** atın bemiymen (joramnıń ajaǵasınıń atın bilmeymen). Me balǵan baqshaǵa **úkem** baldıǵı (men barǵan baqshaǵa úkem de baradıǵı), **Úkemdi** jaq kólmeymen, nege desen ol menin oysıqlalımdı buza beledi (úkemdi jaqsı kórmeymen, sebebi, oyınshıqlarımız buzıp taslay beredi), **Apa-**me sizd Juldızdın úyisinde kódimǵo (Apa men sizdi Juldızdın úyinde kórdimǵo), úydin qasında kób **apalal** otıl (úydin qasında kóp apalar otır). **Apam**, men toyǵa baldıqıqo (apam menen birge toyǵa bardıqıqo), apam meni bajalǵa apaladı keyin mazal zatlal ápeledi (apam meni bazarǵa apardı, keyin mazalı zatlar áperedi). Apam meni jaq kóledi (apam meni jaqsı kóredi). **Kise** (jeńge) -Me **kisem** zaǵa bópe tuwd (meniń kisem jańa bosandı), kise kemedba (kishe kelmedima), me **kisege** góze pisilib belin desem pisib beled (kishege men góze pisirip berin desem, pisirip beredi). **Azapa -azapamda** zontik bal, (ajapamda sayaman bar), bashaǵa **ashpam** men kedim (baqshaǵa ajapam menen keldim), dostımnın **azapasın** kóldimǵo (dostımnıń ajapasın kórdimǵo).

2. Isimge baylanıslı; Menin eki atım bal, ótilik atım Góze, las atım Gozal (Menin eki atım bar, ótirik atım Góje, ras atım Gozzal). Sadigimiste eki Duduz bal, bilewi kittay Duduz, bilewi úken **Duduz**. (baqshamızda eki Juldız bar, birewi kittay Juldız, birewi úlken Juldız), Kittay **Duduzdı** me zaman kólemengó nege desen ol usa beledi (Juldızdı men jaman kóremen sebebi, ol urisa beredi), **Duduzǵa** me ózimdin oysıǵımdı beldim (Juldızǵa men ózimniń oyınshıǵımdı berdim)h.t.b

3. Balanıń ózine baylanıslı sóz hám sóz formaları; **Menin** atım Diyas, **me** tótké sıqtım (Menin atım Diyas, men tórtke shıqtım), me paau, manti zaqsı kólemen (men palaw, manti jaqsı kóremen) h.t.b

4. Haywanlarǵa baylanıslı sóz hám sóz formaları; Zoopalıkta **qasqıl** záne qoyandı kóldik (haywanatlar

baǵında qasqır jáne qoyandı kórdik), Zoopalıkta tekke eki **qasqıllal** balken (haywanatlar baǵında tek eki qasqırlar bar eken), Bil **qasqıldın** tózi úkenken (bir qasqırdıń kózi úlken eken).

5. Quslarǵa baylanıslı sóz hám sóz formaları; **sózege** sób salajaqban (shóje ge shóp salajaqban), **sózelel** sób jaq kólediǵo (shójeler shóp jaqsı kórediǵo), bizedin **sóze** ób qadı (bizledin shóje ólip qaldı).

6. Miywe ónimlerine baylanıslı sóz hám sóz formaları; Bizin úyde **qupnayla** ósedqo, shenin úyisińde **qupınay** balma (biziń úyimizde qulpınaylar ósediǵo, siziń úyde qulpınay ósedima?), úyimiske zul **qumikalal** belemen (biziń úyimizde júrin qulpınaylar beremen),

7. Aziq-awqatqa baylanıslı sóz hám sóz formaları; **Katoshki**-zemeymen, (Kartoshka jemeymen), **katoshkamdi** belin (kartoshkamdi berin), **Bize katoshkalaldı** ózemistin atizimistan aramis (bizler kartoshkalardı ózlerimizdiń atızımızdan alamız) hám t.b

8. Mazalı zatlarǵa baylanıslı sóz hám sóz formaları; **shkatat-** na shkatat meni ze dep tulǵo (mına shokolad meni jep qoy dep turǵo), **shkatatla** zegim kep tul (shokoladlar jegim kelip tur), me ózimdin **shkatatımdı** jaq kólemen (men ózimniń shokoladımdı jaqsı kóremen) t.b

9. Palız ónimlerine baylanıslı sóz hám sóz formaları; **abız** zeymen (ǵarbiz jeymen), **abu** tesib belin (ǵarbiz kesip berin), kamash masında kób **abızlal** áteldi (kamaz mashında kóp ǵarbizlar ákeldi), **abaqtan** istegen samsa ziymen (qabaqtan islengen somsa jiymen), gesil zesen boyın ósedqo (geshir jeseńiz boyıńız ósedi), geshil, qıyal zaq kólemen (geshir qıyar jaqsı kóremen) hám t.b

10. Reńlerge baylanıslı sóz hám sóz formaları; **jashı** zaplaqladı ziynadı (jasıl japaqlardı jiynadı). Kúz mawsiminde teleklede zaplaqlal salı leń boǵannan keyin jelge túsedı (Gúz máwsiminde japaqlar sarı reń bolıp, jerge túsedı)

11. Múshelerge baylanıslı sóz hám sóz formaları; **awzim**-qanab ketti (tisim qanap ketti), kukamnın **awzi** ashımayd (quwırshaǵımnıń awzı ashılmaıdı), pısıǵtın **awzına** bi zat kib ketti, jóteleb atıl (pıshıqtıń awzına bir zat kirip ketti, jótelip atır).

Tınaq-tınaqqıma qalan ósib tetkenba, tılnaqımdı alasba, (tırnaǵıma qarań ósip ketkenba tırnaǵımdı alasızba), tınaqımdı me úzim tisep araman (tırnaqımdı men ózim tislep alaman), tábiyası apam tırnaqlalıńızdı ap kelin dedi (tárbiyashımız tırnaqlarınızdı alıp kelin dedi). **Ayaqım** (ayaǵım)-ayaqımdı bastıǵo (ayaqımdı bastıǵo), men bir ayaqım menen sakib bilemen (men bir ayaqım menen sákirip bilemen), basqa ballal bi **ayaqı** men sekimeyd, juǵıla beled (basqa ballar bir ayaǵı menen sekirmeydi, juwıra beredi) istodin astıda kób **ayaqrar** bal (stoldin astında kóp ayaqlar bar) hám t.b

12. Asxanaǵa baylanıslı sóz hám sóz formaları; tiysa-tiysamdı ap qoyabeled (kesamdı alıp qoya beredi), tiysanı ózim átedim (kesanı ózim ákeldim), ustodin ústidegi tiysalaldı ziynadı (stoldin ústidegi kesalardı jiynadı). Ishkabtın isinde tiysa, tayeka jáne qashıq qoyatın jeli bal (shkaftın ishinde kesa, tarelka jáne qasıq qoyatıǵın jerleri bar), qashıqımdı ózim zuwdım (qasıqımdı ózim juwdım) hám t.b

13. Úy buyımlarına baylanıslı sóz hám sóz formaları; **Pede**-úyimiske taza pede qıstıldı, úyimis moshtiy bop qadı (úyimizge taza perde qıstırıldı, úyimiz sulıw bolıp qaldı), bashqa peldeleldi zuwdı (basqa perdelerdı juwdı).

14. Avtomobillerge baylanıslı sóz hám sóz formaları; Bize masın ardıq (bizler mashın aldıq), Kim masında otıladı (kim mashında otradı), toy boǵan kezde úyimizge kóób masınlal kedi (toy bolǵan waqıtta úyimizge kóp mashınlar keldi), me jolda úkeen attobus kóldim (men jolda úlken avtobus kórdim), damas masınımistı satıp jibeldik (damaz mashınıımızdı satıp jiberdik), me úkeysem kób masınlalım boradı (men úlken bolǵanımda kóp mashınlarım boladı)

15. *Oqıw qurallarına baylanıslı sóz hám sóz formaları*; *Titab-kitap*, sadigimista kim zaqsı qosıq, taqmaq aytıp belse, titab belıdı, (baqshamızda kim jaqsı qosıq, taqmaq aytıp berse, kitap beredi), úyımıste kób titablal bal, (úyımızde kóp kitaplar bar), Lawsangá aytinsa, titabımdı ab qoya beledı, kitabımdı alıp qoymasın. (Rawshangá aytasızba kitabımdı alıp qoya beredi, kitabımdı alıp qoymasın).

Dáptel (dápıter), dápıtel apelesba (dápıter áperesızba), tetadımdı top qadı (dápıterim tolıp qaldı), dápıtelılemdı zıynab atpan (dápıterlerimdı jıynap atırman), dápıtelge zazıp atılman (dápıterge jazıp atırman), dápıtelıne suw tókıb aldı (dápıterıne suw tógıp aldı) hám t.b.

16. *Kiyim kenshekke baylanıslı sóz hám sóz formaları*; *kagotki* (kalgotki)—mağan taza kagotki ápeldı (mağan taza kalgotki áperdı). Kagotkimdı hes kımge bemeymen (kalgotkamdı hesh kımge bermeymen). Tuppiyimdı, kóyegimdı qashıma ab julemen (tuflıyımdı, kóylegimdı qasıma alıp júremen).

17. *Iyelik ettiwine baylanıslı sózler*; **mende** koob shal bal (mende kóp shar bar), hamme shallal **mekı** (Barlıq sharlar meniki), quwshaqlalımdı belmeymen (quwırshaqlarımdı bermeymen), toplalımdı ab goydım (toplarımdı alıp goydım), oysıqlalımdı belmeymen (oyınshıqlarımdı bermeymen) hám t.b.

18. *Eñ kóp qullanılataıwın sóz hám sóz formaları*; assawma ayeıkim (assalawma aleykum), laxmet (raxmet), ulabeledı (ura beredi), ulabelmesin (urabermesin), itımas (iltımas), majalı (mazalı), apel (áper), átelđınba (ákeldıńba), kóbatıl (kórip atırman), kóbatban (kórip atır), bel (ber), bedı (berdı), membes (men emes), belip tul (berip tur), bimeymen (bilmeymen), boadba, (boladıma), tatamız, (tartamız), hazi telemen (házir kelemen), onsun (keyin), ap qoyabeledı (alıp qoya beredi).

19. *Sanlarǵa baylanıslı sóz hám sóz formaları*; Mağan besh somımdı beish (mağan bes somımdı berish), me besge sıqtım (men beske shıqtım) me úkeysem beske oqıymańǵo (Men úlkeysem beske oqıyman). h.t.b

20. *Qalalarǵa baylanıslı sóz hám sóz formaları*; **Ózgıstan**-baylaqın me biemengó (Ózbekstan bayraǵın men bilemengó), **Ózgıstanda** me zasayman (Ózbekstanda men jasayman), me **Ózgıstanımdı** zası kólemen (men Ózbekstanımdı jaqsı kóremen), Tuıyadan atam kóyek ákeb beldı (Turkıyadan atam kóylek ákelip berdı), Bizin úy **Kitaydaǵo**, zatlıalımdı zıynap **Kitaydaǵı** úyime tetıp qazaqban, **Kitay** uzaqtaǵo, **Kitaydaǵı** úyım úkeen, (Biziń úyım Kitayda, zatlarımdı jıynap ketıp qalajaqban, Kitay uzaqta, Kitaydaǵı úyım úlken).

Tanishkent- Me eten **Tanishkentke** balamańǵo. **Tanishkentte** azaǵamnın úyisi bal, (Men erıen Tashkentke baraman, Tashkentte ajaǵamnıń úyi bar), **Tanishkent** maǵan jaǵadıǵo, nege desen Tanishkentte koob sbetlel zanıp tuladı, koob kuttoy masınlal bal, zane zoopalık bal, koob güllel ósip tul (Tashkent qalası maǵan unaydı, nege

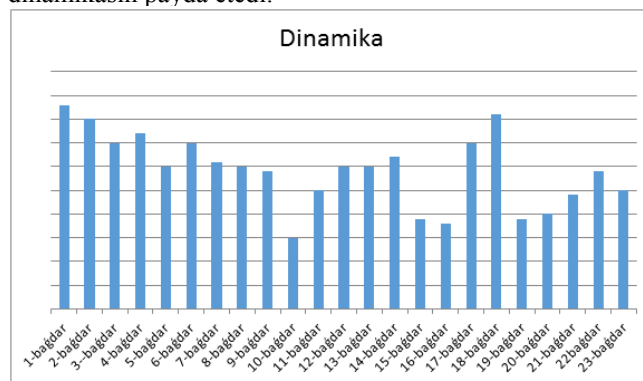
deseniz Tashkentte kóp svetler janıp turadı, sulıw mashınlar bar, zooparkler bar, güller ósip tur) hám t.b

21. *Balalar tiline shet tilinen kirgen sóz hám sóz formaları*: *kalandash* (карандаш)-kalandashlım zoytıp qamasın (qálemlerim joytılp qalmasın), úyımısta kób kalansha bal (úyımızde kóp qálemler bar).

22. *Soraw formasındaǵı sózler*: Endi sis qasan teles? (endi siz qashan kelesiz), sis nisege sıqdıs (siz neshege shıqtıńız?) hám t.b.

23. *Tábiyatqa baylanıslı sóz hám sóz formaları*: gül, güldı, güllel (güller), zaplaq (japıraq).

Joqarıda kórsetilgen mektepke shekemgi B orta topar balalarınń ózlestirgen sóz hám sóz formalarınń ózlestiriw dinamikasını payda etedi.

Dinamika da kórsetilgenindey 1-baǵdar boyınsha balalar 45% sóz ózlestirdi, 2-baǵdar boyınsha 40%, 3-baǵdar boyınsha 35%, 4-baǵdar boyınsha 43%, 5-baǵdar boyınsha 30%, 6-baǵdar boyınsha 35%, 7-baǵdar boyınsha 30%, 8-baǵdar boyınsha 30%, 9-baǵdar boyınsha 28%, 10-baǵdar boyınsha 15%, 11-baǵdar 25%, 12-baǵdar boyınsha 30%, 13-baǵdar boyınsha 30%, 14-baǵdar boyınsha 33%, 15-baǵdar boyınsha 19%, 16-baǵdar boyınsha 18%, 17-baǵdar boyınsha 35%, 18-baǵdar boyınsha 41%, 19-baǵdar boyınsha 18%, 20-baǵdar boyınsha 20%, 21-baǵdar boyınsha 29%, 22 baǵdar boyınsha 29%, 23-baǵdar boyınsha 25% balalar sóz ózlestiriw dinamikası anıqlandı.

Juwmaqlap aytqanda mektepke shekemgi orta jas topar (4-5 jas) balaları 23 baǵdardaǵı leksikalıq birliklerdi ózlestiretuǵınlıǵı anıqlandı. Bul mektepke shekemgi bilimlendiriw shólkemindegi orta topar balaların leksikalıq qorı kishi jastaǵı balalarǵa qaraǵanda eki ese kóbeygenligi haqqındaǵı eñ ahmiyetli maǵlıwmatqa iye bolamız. Bul izertlewlerdiń juwmaqları birinshiden, mektepke shekemgi orta jas balalarınń bunday usıldaǵı izertlewler innovaciyalıq joybarlardı jaratıwda oǵada ahmiyetli jumıs bolıp esaplanadı. Ekinshiden, joqarıda atı atalǵan innovaciyalıq joybarlardı sheshiwde jańa metodlardıń jaratıwların támiynleydi. Úshinshiden, bunday izertlewlerdiń juwmaǵın hám nátiyjeleri jańa awlad sabaqlıqların jaratıwda ahmiyetli material bolıp xızmet etetuǵınlıǵı atap ótiw orınlı bolıp esaplanadı.

Adebiyatlar

1. Milliy tiklanishdan-milliy yuksalish sari Yangi O'zbekiston. Правда востока. 29-dekabr 2022.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 8-may kúni «O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish kontseptiyasini tasdiqlash tog'risida» PQ-4312-sonlı qarori.
3. Mirziyoyev Sh. 2017 yil 9-sentyabrdaǵı «Maktabgacha ta'limni tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari tog'risida»gi PQ-3261-sonlı qarori.

REZYUME. Maqolada maktabgacha yoshdagi o'rta guruh bolalarining leksik xori kichik yoshdagi bolalarga nisbatan ikki baravar ko'payganligi, bolalarining nutqini izlanishlar orqali innovatsion loyihalarni yaratishda g'oyat ahamiyatli ma'lumotlar haqida aytilgan.

РЕЗЮМЕ. В статье отмечается, что лексический репертуар детей среднего дошкольного возраста в два раза выше, чем у детей младшего возраста, и это является очень важной информацией в создании инновационных направлений языковых исследований детей.

SUMMARY. The article notes that the lexical repertoire of children of middle preschool age is twice as high as that of younger children, and this is very important information in creating innovative areas of children's language research.